

Asia: VM040:00/2019, VM/823/03.01.00/2019

Luonnos hallituksen esitykseksi kuntien taloustietojen tuottamista ja raportointia koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Lapuan kaupungilta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi kuntien taloustietojen tuottamista ja raportointia koskevaksi lainsäädännöksi. Esitys sisältää ehdotukset lainsäädännön muutoksista, jotka ovat edellytyksenä kuntien ja kuntayhtymien talousseurannan ja raportoinnin automatisoidun mallin toteuttamiselle. Malli perustuu Kuntatieto-ohjelman yhteydessä tehtyyn valmisteluun. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kuntalakia, valtiokonttorista annettua lakia sekä kuntien taloustietojen tuottamista ja toimittamista koskevaa erityislainsäädäntöä.

Kuntalakiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset taloustietojen raportoinnista. Kunnat velvoitettaisiin toimittamaan erikseen säädetyt taloustietonsa suoraan taloushallinnon tietojärjestelmistään valtiokonttorin ylläpitämään valtakunnalliseen tietovarantoon. Kuntalain säännökset velvoittaisivat kuntia taloustietojen tuottamiseen ja raportointiin yhdenmukaisessa ja vertailtavassa muodossa. Tietojen tuottamisen ja raportoinnin tekninen muoto ja tietomääritykset perustuisivat tietoja toimittavien kuntien, sekä muiden tietoja käyttävien viranomaisten yhteistyöhön. Kuntalakiin ehdotetaan säädettäväksi asetuksenantovaltuus, jonka perusteella valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa kuntia velvoittavasti tarkempia säännöksiä kirjanpito- ja tilinpäätöstietojen sekä palvelukohtaisten kustannustietojen tuottamisesta ja toimittamisesta yhdenmukaisessa ja vertailtavassa muodossa. Kunnan tietojen tuottamista ja raportointia koskevaa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä opetus- ja kulttuuritoimen hallinnonalojen lainsäädäntöä muutettaisiin siten, että siinä otetaan huomioon ehdotettu taloustietojen raportointimalli.

Esityksen tavoitteena on varmistaa, että kuntien valtionohjaukseen sekä kuntien omaan käyttöön talouden seurannassa ja ohjauksessa saadaan luotettavaa, ajantasaista ja vertailukelpoista tietoa. Lisäksi tavoitteena on yksinkertaistaa kuntien taloustiedon tuottamisen ja raportoinnin menettelytapoja ja vähentää kunnille raportoinnista aiheutuvia kustannuksia. Uusi toimintamalli korvaisi vaiheittain vuotta 2021 koskevista tiedoista alkaen Tilastokeskuksen tilastolain nojalla

tekemän kuntien ja kuntayhtymien taloustietoja koskevan tiedonkeruun ja sisältäisi laajennusten jälkeen jatkossa myös muun säännöllisesti kerättävän taloustiedon. Tarkoituksena on, että samojen tietojen päällekkäisestä keräämisestä luovutaan, ja manuaalisen lomakepohjaisen tiedonkeruun sijasta siirrytään automaattiseen taloustiedon koneelliseen raportointiin yhteisesti hyödynnettävässä muodossa suoraan kuntien tietojärjestelmistä.

Lapuan kaupunki pitää hyvänä sitä, että kuntien ja kuntayhtymien tuottama taloustieto toimitetaan Valtiokonttoriin jatkossa automatisoidusti ja yhtenäisessä muodossa, jolloin taloustietovaranto sisältää kattavasti kuntien ja kuntayhtymien tiedot. Lapuan kaupunki pitää myös hyvänä, että tieto on avointa dataa, jota voidaan käyttää hyödyksi kunnissa.

Lapuan kaupunki kuitenkin toteaa, että uuden lainsäädännön käyttöönotto on suunniteltu toteutettavaksi hyvin nopealla aikataululla, mikä aiheuttaa kunnille paineita. Kerättävän tiedon lopullinen muoto ja laajuus eivät ole vielä tiedossa, minkä vuoksi aikataulu vaikuttaa varsin kunnianhimoiselta. Uuden raportointimuodon kokoaminen ja siihen siirtyminen vaatii aikaa ja resursseja. Näitä puolia ei ole riittävästi arvioitu esityksen taloudellisissa vaikutuksissa. Lisäksi Lapuan kaupunki huomauttaa, että lainsäädännön muutoksesta aiheutuvat kertakustannukset jäävät jälleen kuntien maksettavaksi. Esityksessä on esitetty, että pidemmällä tähtäimellä kustannussäästöjä syntyy, mutta säästöt on esitetty hyvin ylimalkaisesti ja esityksen perusteella on vaikea arvioida millä aikataululla ja miten kustannussäästöjä saadaan aikaan.

Lapuan kaupunki muistuttaa lopuksi, että ennen käyttöönottoa käyttöyhteydet pitää testata kunnolla. Tulorekisterin kohdalla käyttöönotto ei sujunut ongelmitta ja sen vuoksi uuden järjestelmän testauksiin pitää resursoida riittävästi.

Post Juha
Lapuan kaupunki - Kaupunginhallitus